

การพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นที่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชน
การเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
และการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
Teacher Development through Coaching and Mentoring Processes
Combined with the Creation of Professional Learning Communities to
Enhance Early Childhood Teachers' Competence in Learning Activity
Management and Classroom Research in Small Primary Schools

รัศมี ต้นเจริญ¹

ปิยลักษณ์ ไตรรัตน์สุวรรณ²

พรรษา ตระกูลบางคล้า³

ยุวรัตน์ จงใจรักษ์⁴

นัยทิพย์ ธีรภัค⁵

ญาณิกา สกุกุลจักร⁶

จุฬารัตน์ รุณจักร⁷

Rassamee Toncharoen¹

Piyaluck Trairatanasuwan²

Phansa Trakulbangkla³

Yuwarat Jongjairak⁴

Naiyatip Teerapuk⁵

Yanikar Sakunkoljak⁶

Churarat Roonajak⁷

Received: August 15,2025 Revised: November 24,2025 Accepted: November 27,2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่เข้าร่วมโครงการชุมชนดิจิทัล ศึกษาความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการทำวิจัยในชั้นเรียน และศึกษาผลการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู รวมทั้งความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการพัฒนาครูผ่านการชี้แนะ การเป็นที่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การวิจัยดำเนินการที่โรงเรียนบ้านชายทะเลโคกขามมิตรภาพที่ 95 แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ก่อนการชี้แนะ ระหว่างการชี้แนะ และหลังการชี้แนะ ประชากร คือ ครูปฐมวัย 2 คน และเด็กอนุบาลปีที่ 2-3 จำนวน 18 คน เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย แบบบันทึก การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบบประเมินความสามารถในการจัดกิจกรรม แบบประเมินทักษะ EF แบบประเมินการทำวิจัยในชั้นเรียน คลิปนิทาน AI และแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยแบบประเมินและแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และการวัดคะแนนเพิ่มสัมพัทธ์

¹234567 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

²234567 Faculty of Education, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

² Corresponding author Email: piyaluck.tr@bsru.ac.th

ผลการวิจัย พบว่า ครูมีความต้องการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐานของนักเรียนโดยจัดกิจกรรมด้วยสื่อนิทาน AI หลังการพัฒนาครู พบว่า ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูอยู่ในระดับสูงมาก และนักเรียนมีพัฒนาการ EF ในทุกด้านสูงขึ้นร้อยละ 100 โดยระดับพัฒนาการสัมพัทธ์อยู่ในระดับกลางถึงสูงมาก ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัยอยู่ในระดับสูง และครูมีความพึงพอใจต่อกระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงซึ่งรวมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: กระบวนการชี้แนะ, การเป็นพี่เลี้ยง, การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, การพัฒนาครู

Abstract

This study aimed to examine the fundamental needs related to learning development among early childhood learners in small primary schools participating in the Digital Community Project. It also sought to investigate teachers' competencies in organizing learning activities and conducting classroom research, as well as to study the outcomes of their learning activity management and their satisfaction with the teacher development process through coaching, mentoring, and the establishment of a professional learning community. The research was conducted at Ban Chai Thale Khok Kham Mittrapap 95 School in three phases: before coaching, during coaching, and after coaching. The participants consisted of two early childhood teachers and eighteen kindergarten students (K2–K3). The research instruments included a learning exchange record form, a learning activity competency assessment form, an executive function (EF) skills assessment, a classroom research assessment form, AI-generated story clips, and a satisfaction questionnaire. The assessments and questionnaire demonstrated content validity, with item-objective congruence (IOC) values ranging from 0.67 to 1.00. Data were analyzed using mean, standard deviation, percentage, and relative gain scores.

The findings revealed that teachers required training related to conducting classroom research to enhance students' executive function (EF) skills through learning activities supported by AI story media. After the teacher development process, teachers' competencies in organizing learning activities were found to be at a very high level. Students demonstrated improvements in all EF domains by 100 percent, with relative development levels ranging from moderate to very high. Teachers' classroom research competencies were at a high level, and they expressed the highest level of satisfaction with the coaching, mentoring, and professional learning community processes.

Keywords: coaching processes, mentoring, Professional Learning Community (PLC), Teacher Development

บทนำ

การพัฒนาครูเป็นกลไกสำคัญยิ่งที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับปฐมวัยซึ่งถือเป็นช่วงวัยทองที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ ของเด็ก ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญสำหรับการเรียนรู้และการพัฒนาในระยะต่อไป องค์การยูนิเซฟ (UNICEF, 2019) ได้ชี้ให้เห็นว่า การลงทุนในการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพจะให้ผลตอบแทนสูงสุดต่อการพัฒนาทุนมนุษย์ และเป็นกลไกสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ดังนั้น การพัฒนาวิชาชีพครูที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องส่งเสริมให้ครูได้รับโอกาสในการพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่จำเป็นสำหรับการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการจัดการชั้นเรียน การประเมินผลการเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research) ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาวิชาชีพที่ส่งเสริมให้ครูสามารถสะท้อนคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของตนเองอย่างเป็นระบบ แสวงหาข้อมูลป้อนกลับจากเพื่อนร่วมงาน และทำการปรับเปลี่ยนแนวปฏิบัติของตนเองเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น (Fisher & Wood, 2012; Nelson, 2008) การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการช่วยสร้างบริบทที่ครูสามารถสะท้อนคิดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติของตนเองและพัฒนาปรับปรุงอย่างค่อยเป็นค่อยไป รวมถึงเป็นทรัพยากรสำคัญในการลดช่องว่างระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติจริง (Fisher & Wood, 2012) ด้วยเหตุนี้การให้ครูปฐมวัยมีสมรรถนะในการทำการวิจัยในชั้นเรียน จึงไม่เพียงแต่พัฒนาทักษะการสอนโดยตรง แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของเด็กและสถานศึกษาจนนำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์และพัฒนาการเด็กอย่างเป็นระบบ

ในบริบทของการจัดการเรียนรู้ปฐมวัย หน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งของครู คือ การส่งเสริมพัฒนาการทางสมองโดยเฉพาะทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) ซึ่งเป็นกลุ่มทักษะทางสมองที่จำเป็นต่อการควบคุมความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมของเด็ก สถาบันรักลูก เลิร์นนิ่ง กรุ๊ป (2568) ได้ชี้ให้เห็นว่า EF เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ในอนาคต ประกอบด้วย 3 กลุ่มหลัก 9 ทักษะ ได้แก่ กลุ่มทักษะพื้นฐาน คือ ความจำเพื่อใช้งาน การยั้งคิดไตร่ตรอง และการยืดหยุ่นทางความคิด กลุ่มทักษะกำกับตนเอง คือ การจดจ่อใส่ใจ การควบคุมอารมณ์ และการติดตามประเมินตนเอง กลุ่มทักษะปฏิบัติ คือ การริเริ่มและลงมือทำ การวางแผน จัดระบบ ดำเนินการ และการมุ่งเป้าหมาย ฉะนั้น เด็กที่มี EF ที่ดีจะมีความสามารถในการวางแผน แก้ปัญหา ควบคุมอารมณ์ และปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้ดีกว่า ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จทางวิชาการและชีวิตในระยะยาว ดังที่ สุภาวดี หาญเมธี (2561) กล่าวว่า การพัฒนาเด็กให้มีทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) ที่ดีคงไม่สามารถสร้างได้ภายในระยะเวลาอันสั้น แต่ต้องค่อย ๆ แทรกซึมเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตประจำวันของเด็กผ่านการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เล่น ได้ทำกิจกรรมที่ได้ลงมือทำ เช่น การอ่านนิทาน การร้องเพลง การเคลื่อนไหวและดนตรี การเล่นอิสระ การเล่นละคร การเล่นบทบาทสมมติ การทำงานบ้าน การไปทัศนศึกษา เป็นต้น โดยเฉพาะนิทานได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) ในเด็กปฐมวัย เนื่องจากนิทานเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ รวมทั้งสามารถกระตุ้นให้เด็กคิดตามจินตนาการ และฝึกการรอคอย (Whitebread, 2012) อย่างไรก็ตาม การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในการเล่านิทานจึงเป็นนวัตกรรมที่น่าสนใจ ด้วยคุณสมบัติเฉพาะตัว 3 ประการ คือ (1) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนเนื้อหาและระดับความยากให้เหมาะกับพัฒนาการของเด็กแต่ละคน (Luckin et al., 2016) (2) การสร้างปฏิสัมพันธ์สองทางผ่านคำถามและแบบฝึกหัดที่สอดแทรกในเนื้อเรื่อง และ (3) การใช้เทคโนโลยีเสียงและภาพที่ดึงดูดความสนใจได้มากกว่าการเล่าแบบเดิม (UNESCO, 2022)

จากการศึกษาของสถาบันเด็กเล็กนานาชาติ (International Early Childhood Institute, 2023) พบว่า นิทาน AI ช่วยเพิ่มระยะเวลาการมีส่วนร่วมของเด็ก ได้ถึง 40% เมื่อเทียบกับวิธีการเล่าแบบเดิม และส่งผลให้คะแนนการประเมิน EF ในด้านการควบคุมตนเองและความจำทำงานสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กที่มีปัญหาด้านสมาธิ ดังนั้น ในการสร้างเครื่องมือเพื่อนำมาเสริมสร้างให้เกิดทักษะต่าง ๆ แห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงควรถูกสร้างขึ้นผ่านรากฐานความคิดและกระบวนการวิจัย ที่เน้นให้มีทักษะการใช้ชีวิตร่วมกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งครูนั้นมีบทบาทสำคัญเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้นำ และทำการเรียนรู้ร่วมกัน

อย่างไรก็ตาม โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในประเทศไทยจำนวนมากยังคงประสบปัญหา ขาดแคลนครูผู้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ปฐมวัย รวมถึงขาดระบบสนับสนุนที่เข้มแข็งด้านการพัฒนาวิชาชีพ ทำให้ครูต้องจัดการเรียนการสอนแบบโดดเดี่ยว ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565) สถานการณ์ข้างต้นส่งผลให้คุณภาพการจัดการจัดการเรียนรู้อื่นในชั้นเรียนระดับปฐมวัยยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 กำหนดไว้ กล่าวคือ แม้หลักสูตรเน้นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กรอบด้านผ่านการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ และการเล่น แต่ครูส่วนใหญ่ยังคงไม่สามารถในการนำแนวคิดนี้ไปปฏิบัติจริงในห้องเรียน ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้อย่างมุ่งเน้นการถ่ายทอดความรู้แบบเดิม ขาดการกระตุ้นให้เด็กเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพเด็กในระดับปฐมวัยให้เติบโตอย่างเต็มที่ตามช่วงวัย นอกจากนี้ ครูยังขาดโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และขาดทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนานวัตกรรมและแก้ปัญหาในห้องเรียนอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ครูขาดความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับหลักสูตร และขาดทักษะในการออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับพัฒนาการและบริบทของเด็กอย่างแท้จริง

การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ในชั้นเรียน หรือ “วิจัยในชั้นเรียน” (Classroom Action Research) จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาครูให้สามารถวิเคราะห์ ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ได้อย่างมีระบบ โดยมีฐานจากข้อมูลจริงของผู้เรียน (Kemmis, & McTaggart, 2014) อย่างไรก็ตาม ในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก ครูมักประสบอุปสรรคในการทำวิจัย เช่น ขาดทักษะการเขียนแผนวิจัย ขาดที่ปรึกษา ขาดแรงจูงใจ และไม่มีพื้นที่ปลอดภัยให้เรียนรู้ร่วมกัน แนวทางหนึ่งที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลในการพัฒนาครูว่าเป็นวิธีการพัฒนาครูที่มีประสิทธิภาพสูง คือ การใช้กระบวนการชี้แนะ (Coaching) และการเป็นที่เลี้ยง (Mentoring) โดยมีพื้นฐานทางทฤษฎีมาจากแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ของโนลส์ (Knowles et al., 2015) ที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์การมีส่วนร่วม และการแก้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งไนต์ (Knight, 2007) ได้ให้นิยามการเป็นที่เลี้ยงว่าเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการปรับปรุงการปฏิบัติงานผ่านการสะท้อนคิด การแก้ไขปัญหาาร่วมกัน และการพัฒนาทักษะเฉพาะด้านในขณะที่การชี้แนะเป็นความสัมพันธ์ระยะยาวที่ผู้ที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญจะให้คำแนะนำ การสนับสนุน และการพัฒนาแก่ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่าหรือเพิ่งเริ่มต้นในวิชาชีพ (Zachary, 2012) ขณะเดียวกัน การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ได้รับการยอมรับว่าเป็นนวัตกรรมที่มีพลังในการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการทำงานของครูและส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดูโฟรี และเอเกอร์ (DuFour, DuFour, & Eaker, 2016) ได้ให้นิยามชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพว่าเป็นกลุ่มของบุคลากรทางการศึกษาที่มีพันธกิจร่วมกันในการแสวงหาความรู้ใหม่ และพัฒนาการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น การบูรณาการกระบวนการชี้แนะ (Coaching) และการเป็นที่เลี้ยง (Mentoring) เข้ากับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

(Professional Learning Community: PLC) จึงเป็นกลยุทธ์สำคัญที่ช่วยยกระดับสมรรถนะของครู ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังส่งผลเชิงบวกต่อ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ รักศักดิ์ เลิศคงคาทิพย์ และคนอื่น ๆ (2565) พบว่า การพัฒนาครูโดยใช้ระบบพี่เลี้ยง Coaching and Mentoring มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น อย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากการสอนงานและให้คำแนะนำเป็นกระบวนการที่มีการประชุมก่อนและหลังการสอนงาน และให้คำแนะนำ มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้วิจัย และครูทำให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความสามารถและพัฒนาการในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ดีขึ้นเป็นลำดับ ครูสามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ได้สอดคล้อง กับเนื้อหาสาระมากยิ่งขึ้น ซึ่งครูมีการปรับเปลี่ยนการจัดการจัดกิจกรรมได้อยู่ในระดับดี ซึ่งสะท้อนว่า กระบวนการเหล่านี้ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้และการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก” จึงมีความจำเป็น และเร่งด่วนอย่างยิ่ง โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูที่เหมาะสมกับบริบทเฉพาะ ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบพัฒนาขึ้น และสร้างแนวทางการพัฒนาครูที่ยั่งยืนและสามารถขยายผลได้ โดยคาดหวังว่าผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการพัฒนาครูเชิงระบบ ที่สามารถนำไปปรับ ใช้ในโรงเรียนลักษณะเดียวกันได้อย่างกว้างขวาง และสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการศึกษาใน ระดับปฐมวัยในระยะยาว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยของ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่เข้าร่วมโครงการชุมชนดิจิทัล (Digital Community) ของสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็กที่ได้รับการพัฒนาโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ
3. เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่ ได้รับการพัฒนาโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
4. เพื่อศึกษาความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็กที่ได้รับการพัฒนาโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ
5. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการพัฒนาครู โดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง ร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

ปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กครั้งนี้ ผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มีบทบาทในการเป็นผู้ชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงได้ดำเนินการวิจัย 3 ระยะ คือ

1. ระยะที่ 1 ขั้นก่อนการชี้แนะ

การดำเนินการในระยะนี้เริ่มจากการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้ชี้แนะกับครูเพื่อให้เกิดความไว้วางใจ เพื่อร่วมกันพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย และวางเป้าหมายการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยผู้วิจัย จำนวน 7 คน ผู้บริหาร และครูปฐมวัย ได้ร่วมกันประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสรุปความต้องการในการพัฒนา ซึ่งผู้วิจัยและครูปฐมวัยตกลงร่วมกันว่าในแต่ละครั้งที่มีการจัดการเรียนการสอนจะชี้แนะในเรื่องใด การดำเนินการในระยะนี้เป็น การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูปฐมวัย จำนวน 2 คน เป็นครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 2 และครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชายทะเลโคกขามมิตรภาพที่ 95 ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประกอบด้วย ปัญหาที่พบ สาเหตุของปัญหา ความรู้ที่ครูปฐมวัยต้องการได้รับการชี้แนะ การวางแผนกิจกรรมที่จะปฏิบัติ

2. ระยะที่ 2 ขั้นตอนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง

ในระยะนี้เป็นขั้นที่ผู้วิจัยพยายามทำความเข้าใจวิถีคิด วิธีการทำงาน และผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานของคุณครูว่าอยู่ในระดับใด เพื่อเป็นข้อมูลในการต่อยอดประสบการณ์ในระดับที่เหมาะสมกับครูแต่ละคน โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยง ดังนี้

2.1 การสัมภาษณ์ด้วยการให้ครูบอกเล่า อธิบายวิธีการทำงานและผลที่เกิดขึ้น แล้วให้ครูประเมินการทำงานของตนเองเพื่อช่วยให้ครูได้ทบทวนการทำงานที่ผ่านมาของตนเอง และปัญหาอุปสรรคของการทำงานที่พบ เข้าใจวิถีคิด วิธีการทำงาน และผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานของคุณครูว่าอยู่ในระดับใด

2.2 การต่อยอดประสบการณ์ให้ครู ด้วยการจัดอบรมเกี่ยวกับการสร้างคลิปนิทาน AI การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การทำวิจัยในชั้นเรียนระดับปฐมวัย

2.3 การให้การชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง ในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการทำวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง การพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐานของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชายทะเลโคกขามมิตรภาพที่ 95 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานด้วยนิทาน AI ซึ่งประชากรที่ต้องการพัฒนา และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

2.3.1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูปฐมวัยจำนวน 2 คน และนักเรียนชั้นอนุบาล จำนวน 18 คน ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 5 คน และอนุบาลชั้นปีที่ 3 จำนวน 13 คน ในโรงเรียนบ้านชายทะเลโคกขามมิตรภาพที่ 95 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

2.3.2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วย

1) เครื่องมือประเมินความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการทำวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่

1.1) แบบประเมินความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู เป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ 5 หมายถึง มีความสามารถในระดับสูงมาก 4 หมายถึง

มีความสามารถในระดับสูง 3 หมายถึง มีความสามารถในระดับปานกลาง 2 หมายถึง มีความสามารถในระดับต่ำ และ 1 หมายถึง มีความสามารถในระดับที่ควรปรับปรุง

1.2) แบบประเมินรายงานการวิจัยในชั้นเรียนของครู เป็นแบบประเมินแบบแบบมาตรฐาน ประเมินค่า 5 ระดับ คือ 5 หมายถึง มีความสามารถในระดับสูงมาก 4 หมายถึง มีความสามารถในระดับสูง 3 หมายถึง มีความสามารถในระดับปานกลาง 2 หมายถึง มีความสามารถในระดับต่ำ และ 1 หมายถึง มีความสามารถในระดับที่ควรปรับปรุง

แบบประเมินทั้ง 2 ฉบับ ดำเนินการหาคุณภาพโดยนำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item - Objective Congruence) และกำหนดเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ใช้ได้ที่ 0.50 ขึ้นไปได้ค่าดัชนีความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ระหว่าง 0.67-1.00

2) เครื่องมือที่ใช้ในทำวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย

ครูปฐมวัยที่เป็นประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง การพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชายทะเลโคกขามมิตรภาพที่ 95 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นิทานด้วยนิทาน AI โดยกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

2.1) คลิปนิทาน AI และแผนการจัดกิจกรรมการเล่นิทานด้วยนิทาน AI ที่ใช้ในการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐานสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล ดำเนินการสร้างโดย

2.1.1) ครูปฐมวัยนำความรู้ที่ได้จากการอบรมเกี่ยวกับการสร้างคลิปนิทาน AI มาดำเนินการพัฒนานิทาน AI ร่วมกัน ด้วยการสร้างเนื้อหาบทนิทาน AI ที่สอดคล้องกับทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐาน โดยสร้างเนื้อหาบทนิทาน AI ที่ส่งเสริม ด้านทักษะความจำที่นำมาใช้งานด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด อย่างละ 5 เรื่อง รวม 15 เรื่อง โดยในกระบวนการสร้างคลิปนิทานของครูมีผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้าน AI เป็นผู้ชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยง จนครูสามารถสร้างนิทานได้ครบทั้ง 15 เรื่อง แล้วยังส่งให้คณาจารย์สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย จำนวน 7 คน ร่วมกันพิจารณาว่าตรงกับคุณลักษณะที่ต้องการส่งเสริม และให้ข้อเสนอแนะ

2.1.2) ครูปฐมวัยวางแผนนำคลิปนิทาน AI ที่สร้างมาใช้เป็นสื่อในการจัดกิจกรรม โดยสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเล่นิทานด้วยนิทาน AI เพื่อพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐานสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 15 แผน และชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 15 แผน ในการสร้าง แผนการจัดกิจกรรมใช้กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) โดยครูปฐมวัยในชั้นอนุบาลปีที่ 2 และชั้นอนุบาลปีที่ 3 ร่วมกันพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หลังจากสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จแล้วครูปฐมวัยได้ประชุมร่วมกับคณาจารย์สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 7 คน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมกันให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หลังจากแลกเปลี่ยนเรียนรู้และได้ข้อเสนอแนะจากคณาจารย์สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยแล้ว ครูปฐมวัยทั้งระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 และชั้นอนุบาลปีที่ 3 ได้นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขและจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเล่นิทานด้วยนิทาน AI ฉบับสมบูรณ์ (ในโรงเรียนไม่มีชั้นอนุบาลปีที่ 1)

2.2) แบบประเมินทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐานของนักเรียนชั้นอนุบาล ปีที่ 2 และชั้นอนุบาลปีที่ 3 เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมแบบมาตรฐานประเมินค่า มีค่าคะแนน 0-4

คะแนน คือ 0 คะแนน หมายถึง ไม่เคยแสดงพฤติกรรม 1 คะแนน หมายถึง แสดงพฤติกรรม 1-2 ครั้ง ต่อเดือน 3 คะแนน หมายถึง แสดงพฤติกรรม 1-2 ครั้ง ต่อสัปดาห์ 4 คะแนน หมายถึง แสดงพฤติกรรม ทุกวัน

แบบประเมินทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐาน ดำเนินการสร้าง โดยครูปฐมวัยร่วมกันศึกษาแบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน (แบบ MU.EF-101) ซึ่งเป็นแบบประเมินที่สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) และมหาวิทยาลัยมหิดล สร้างและเผยแพร่ไว้ แล้วนำรายการประเมินที่เกี่ยวข้องกับประเมินทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐาน 3 ทักษะ ซึ่งได้แก่ ด้านทักษะความจำที่นำมาใช้งาน ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด มาสร้างเป็นแบบประเมินทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐาน จากนั้นนำแบบประเมินให้คณาจารย์สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ บ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 7 คน ร่วมกันพิจารณาว่าวัดได้ตรงกับคุณลักษณะที่ต้องการวัดหรือไม่ และให้ข้อเสนอแนะในการคัดเลือกให้ตรงกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด ได้แบบประเมินทักษะ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐาน 3 ด้าน ๆ ละ 5 ข้อ รวม 15 ข้อ

3. ระยะที่ 3 ขั้นตอนหลังการชี้แนะ

เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ครู ได้สรุปผลการชี้แนะ เพื่อให้ได้หลักการสำคัญไปปรับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการทำวิจัยในชั้นเรียนของตนเองต่อไป มีการวางแผน ที่จะกลับมา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอีกครั้งว่าความรู้ความเข้าใจใหม่ที่ได้รับจากการชี้แนะครั้งนี้จะเกิดผล ในทางปฏิบัติ เพียงใด รวมไปถึงการตกลงร่วมกันเรื่องให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ ได้แก่ การแนะนำแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม โดยในขั้นนี้ผู้ชี้แนะในฐานะผู้วิจัยได้มีการประเมินความพึงพอใจต่อกระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง ร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในขั้นนี้คือครูปฐมวัย จำนวน 2 คน ที่เข้าร่วม กิจกรรมทั้ง 3 ระยะ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ แบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อ กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการทำวิจัยในชั้นเรียนมากของครูปฐมวัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตร ประเมินค่า 5 ระดับ ให้ตอบว่ามี ความพึงพอใจระดับมากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) หรือน้อยที่สุด (1) ดำเนินการหาคุณภาพโดยนำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item - Objective Congruence) และกำหนดเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ใช้ได้ 0.50 ขึ้นไป ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ระหว่าง 0.67-1.00

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลปัญหาที่ครูปฐมวัยพบ สาเหตุของปัญหา ความรู้ที่ครูปฐมวัยต้องการได้รับการชี้แนะ และการวางแผนกิจกรรมที่จะปฏิบัติ ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สังเคราะห์ข้อค้นพบที่ได้เพื่อนำมาวางแผนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง

2. การศึกษาความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็กที่ได้รับการพัฒนาโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยนำคะแนนการประเมินความสามารถของครูมาหาค่าคะแนนเฉลี่ย (μ) ค่าความเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ) แล้วนำค่าคะแนนเฉลี่ย เทียบกับเกณฑ์เพื่อจัดระดับความสามารถในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ของครูปฐมวัย

3. การศึกษาความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่ได้รับการพัฒนาโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยนำเสนอโดยนำคะแนนที่ครูปฐมวัยประเมินทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐานของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น คือ นักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 และนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 แล้วเปรียบเทียบผลการประเมินก่อนและหลังการจัดกิจกรรม ด้วยวิธีวัด คะแนนเพิ่มสัมพัทธ์ (Relative Gain Score) โดยใช้เกณฑ์การแปลผลคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์เทียบระดับพัฒนาการดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556)

คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์	ระดับพัฒนาการ
76 - 100	พัฒนาการระดับสูงมาก
51 - 75	พัฒนาการระดับสูง
26 - 50	พัฒนาการระดับกลาง
0 - 25	พัฒนาการระดับต้น

4. การศึกษาความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่ได้รับการพัฒนาโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยนำคะแนนการประเมินความสามารถของครูมาหาค่าคะแนนเฉลี่ย คะแนนเฉลี่ย (μ) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แล้วนำค่าคะแนนเฉลี่ย เทียบกับเกณฑ์เพื่อจัดระดับความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย

5. การศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการพัฒนาครู โดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยนำคะแนนการประเมินความพึงพอใจของครูมาหาค่าคะแนนเฉลี่ย (μ) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แล้วนำค่าคะแนนเฉลี่ย เทียบกับเกณฑ์เพื่อจัดระดับความพึงพอใจของครูปฐมวัย

ในการศึกษาความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน และความพึงพอใจของครู ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลการประเมิน ดังนี้

ระดับค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.50 – 5.00	หมายถึง	สูงมาก หรือ มากที่สุด
ระดับค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50 – 4.49	หมายถึง	สูง หรือ มาก
ระดับค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50 – 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
ระดับค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 – 2.49	หมายถึง	ต่ำ หรือ น้อย
ระดับค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.49	หมายถึง	ต้องปรับปรุง หรือ น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

1.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์ในสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้วางแผนที่จะจัดทำโครงการชุมชนดิจิทัล (Digital Community) ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก คือโรงเรียนบ้านชายทะเลโคกขามมิตรภาพที่ 95 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผู้วิจัยจึงติดต่อประสานงานกับ

ผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อเข้าไปศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่จะพัฒนานักเรียนระดับปฐมวัย และสิ่งที่ครูปฐมวัยต้องการได้รับการชี้แนะและการเป็นที่ปรึกษา จากการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง คณาจารย์สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 7 คน กับผู้อำนวยการโรงเรียน และครูปฐมวัย จำนวน 2 คน พบว่า นักเรียนในระดับชั้นอนุบาลส่วนใหญ่ยังขาดทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และทักษะการยืดหยุ่น ความคิด และควรได้รับการพัฒนาทักษะความจำที่นำมาใช้งานควบคู่ไปด้วย ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นทักษะ สมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) ในกลุ่มทักษะพื้นฐาน และทางโรงเรียน คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูปฐมวัย มีความสนใจในการใช้ AI เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ครูปฐมวัยจึงสนใจที่จะใช้นิทาน AI เป็นนวัตกรรม ในการพัฒนา EF ของเด็กอนุบาล และผู้บริหารต้องการให้ครูทุกคนในโรงเรียนได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการใช้ AI เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ผู้วิจัยจึงวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับโรงเรียน คือ จะดำเนินการ จัดอบรมการสร้างนิทาน AI เป็นเวลา 8 ชั่วโมง ให้กับครูปฐมวัยและครูคนอื่น ๆ ทั้งโรงเรียน และเพิ่มพูน ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูปฐมวัย ผู้วิจัยจึงได้จัดทำโครงการชุมชนดิจิทัล : กิจกรรมส่งเสริม ทักษะการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี AI ในการจัดการเรียนการสอนและผลิตสื่อนิทานสำหรับครูปฐมวัย

1.2 ผลการดำเนินการในการตอบสนองความต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย หลังจากได้ข้อมูล สรุปได้ว่า ครูปฐมวัยต้องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐาน ให้กับนักเรียนโดยใช้กิจกรรมการเล่นนิทาน AI ผู้วิจัยจึงได้จัดอบรมการสร้างนิทาน AI เป็นเวลา 8 ชั่วโมง ที่โรงเรียน โดยให้นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยชั้นปีที่ 3 และ 4 ร่วมกัน จัดประสบการณ์การเรียนรู้แทนครูปฐมวัยในวันที่ครูปฐมวัยเข้ารับการอบรม จากนั้นจัดกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกิจกรรมการชี้แนะกับครูปฐมวัย เพื่อเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะสมอง เพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ปฐมวัย

2. ผลการศึกษาความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็กที่ได้รับการพัฒนาโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นที่ปรึกษาร่วมกับการสร้าง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย

รายการ	μ	σ	ระดับ ความสามารถ
ส่วนที่ 1: การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.75	0.38	สูงมาก
ส่วนที่ 2: การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล	4.56	0.25	สูงมาก
โดยรวม	4.66	0.32	สูงมาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย หลังได้รับกระบวนการชี้แนะและการเป็นที่ปรึกษาร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\mu=4.66$, $\sigma=0.32$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทั้งด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\mu=4.56$,

$\sigma=0.25$) และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล ($\mu=4.75$, $\sigma=0.38$) ครูปฐมวัย มีความสามารถอยู่ในระดับสูงมาก

3. ผลการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่ได้รับการพัฒนาโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

การศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูปฐมวัย เป็นผลการศึกษาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐานของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ประกอบด้วย ด้านทักษะความจำ ที่นำมาใช้งาน ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด จากการทำวิจัยในชั้นเรียนเรื่อง การพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐานของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชายทะเลโคกขามมิตรภาพที่ 95 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานด้วยนิทาน AI พบว่า นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีคะแนนพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐานมากขึ้น เด็กมีทักษะความจำ ที่นำมาใช้ ทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และทักษะการยืดหยุ่นความคิด สูงขึ้นร้อยละ 100 ทุกด้าน ดังผลการวิจัยในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบพัฒนาการทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐานด้านทักษะความจำที่นำมาใช้งาน ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และ ด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิดของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และชั้นอนุบาลปีที่ 3 ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานด้วยนิทาน AI จำแนกตามระดับชั้นที่จัดกิจกรรม

ชั้นเรียน	ระดับพัฒนาการ	ด้านทักษะความจำที่นำมาใช้งาน				ด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง				ด้านทักษะการยืดหยุ่นความคิด			
		คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์		จำนวน (คน)	ร้อยละ	คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์		จำนวน (คน)	ร้อยละ	คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์		จำนวน (คน)	ร้อยละ
		คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ	คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ	คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ			
ชั้นอนุบาลปีที่ 2	ระดับสูงมาก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	ระดับสูง	60.00 - 66.67	4	80	53.85	2	40	58.33 - 66.67	3	60			
	ระดับกลาง	33.33	1	20	46.15 - 50.00	3	60	50.00	2	40			
	ระดับต้น	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	รวม	33.33 - 66.67	5	100	46.15 - 53.85	5	100	50.00 - 66.67	5	100			
ชั้นอนุบาลปีที่ 3	ระดับสูงมาก	78.57 - 100	6	46.15	76.92 - 100	7	53.85	78.57- 100	12	92.31			
	ระดับสูง	61.54 - 73.33	7	53.85	69.23 - 75.00	6	46.15	66.67	1	7.69			
	ระดับกลาง	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	ระดับต้น	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	รวม	61.54 - 100	13	100	69.23 - 100	13	100	66.67 - 100	13	100			

จากตารางที่ 2 พบว่า หลังจกนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นิทานด้วยนิตาน AI นักเรียนมีพัฒนาการทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐาน สูงขึ้นทุกด้าน ดังนี้

นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ทั้ง 5 คน มีพัฒนาการทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐานด้านทักษะความจำที่นำมาใช้งานสูงขึ้น โดยส่วนใหญ่มีระดับพัฒนาการสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 (คะแนนพัฒนาการสัมพันธ์ = 60.00 - 66.67 คะแนน) และอยู่ในระดับกลางเพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 (คะแนนพัฒนาการสัมพันธ์ = 33.33 คะแนน) ส่วนนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ทั้ง 13 คน มีพัฒนาการทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐานด้านทักษะความจำที่นำมาใช้งานสูงขึ้น โดยมีระดับพัฒนาการสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 53.85 (คะแนนพัฒนาการสัมพันธ์ = 61.54 - 73.33) และอยู่ในระดับสูงมากจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 46.15 (คะแนนพัฒนาการสัมพันธ์ = 78.57 - 100 คะแนน)

นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ทั้ง 5 คน มีพัฒนาการทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐานด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรองสูงขึ้น โดยมีระดับพัฒนาการสัมพันธ์อยู่ในระดับกลาง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60 (คะแนนพัฒนาการสัมพันธ์ = 46.15 - 50.00 คะแนน) และอยู่ในระดับสูง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40 (คะแนนพัฒนาการสัมพันธ์ = 53.85 คะแนน) ส่วนนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ทั้ง 13 คน มีพัฒนาการทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐานด้านทักษะการยั้งคิดไตร่ตรองสูงขึ้น โดยมีระดับพัฒนาการสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 53.85 (คะแนนพัฒนาการสัมพันธ์ = 76.92 - 100 คะแนน) และอยู่ในระดับสูง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 46.15 (คะแนนพัฒนาการสัมพันธ์ = 69.23 - 75.00)

นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ทั้ง 5 คน มีพัฒนาการทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐานด้านทักษะการยั้งคิดสูงขึ้น โดยมีระดับพัฒนาการสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60 (คะแนนพัฒนาการสัมพันธ์ = 58.33 - 66.67 คะแนน) และอยู่ในระดับกลาง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40 (คะแนนพัฒนาการสัมพันธ์ = 50.00 คะแนน) ส่วนนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ทั้ง 13 คน มีพัฒนาการทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐานด้านทักษะการยั้งคิดสูงขึ้น โดยส่วนใหญ่มีนักเรียนจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 92.31 มีระดับพัฒนาการสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก (คะแนนพัฒนาการสัมพันธ์ = 78.57 - 100 คะแนน) และมีนักเรียนเพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7.69 ที่มีพัฒนาการอยู่ในระดับสูง (คะแนนพัฒนาการสัมพันธ์ = 66.67 คะแนน)

4. ผลการศึกษาความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ที่ได้รับการพัฒนาโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

การศึกษาความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เป็นการศึกษาความสามารถของครูปฐมวัยเป็นกลุ่มเนื่องจากครูทำวิจัยร่วมกัน ผลการศึกษาปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย

ด้านที่ประเมิน	คะแนน	ระดับ
1. การระบุปัญหาและตั้งคำถามวิจัย	5.0	สูงมาก
2. การวางแผนและออกแบบงานวิจัย	4.0	สูง
3. การพัฒนาเครื่องมือวิจัย	4.5	สูงมาก
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	4.0	สูง
5. การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล	4.0	สูง
6. การใช้ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.0	สูง
7. การรายงานและนำเสนอผลงานวิจัย	4.5	สูงมาก
รวม (ค่าเฉลี่ย)	4.29	สูง

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัยในภาพรวมอยู่ในระดับสูง (4.29 คะแนน) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับสูงมาก 3 รายการ คือ การระบุปัญหาและตั้งคำถามวิจัย (5 คะแนน) การพัฒนาเครื่องมือวิจัย (4.5 คะแนน) การรายงานและนำเสนอผลงานวิจัย (4.5 คะแนน) และความสามารถที่อยู่ในระดับสูงมี 4 รายการ ซึ่งมีค่าคะแนน 4 คะแนนเท่ากัน คือ การวางแผนและออกแบบงานวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล และการใช้ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

5. ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการพัฒนาครู โดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นที่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลประเมินความพึงพอใจต่อกระบวนการชี้แนะและการเป็นที่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

รายการ	μ	σ	ระดับความพึงพอใจ
1. ความเหมาะสมของกระบวนการชี้แนะและที่เลี้ยงในการพัฒนาครู	5.00	0.00	มากที่สุด
2. การมีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)	5.00	0.00	มากที่สุด
3. การได้รับความรู้และเทคนิคใหม่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
4. การนำความรู้ไปใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน	4.50	0.71	มากที่สุด
5. การสนับสนุนจากผู้ชี้แนะและที่เลี้ยง	5.00	0.00	มากที่สุด
6. ความสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนา	4.50	0.71	มากที่สุด
7. การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	4.50	0.71	มากที่สุด

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	μ	σ	ระดับความพึงพอใจ
8. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้กับเพื่อนครู	4.50	0.71	มากที่สุด
9. การสนับสนุนจากผู้บริหารต่อกระบวนการชี้แนะ และการมีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)	5.00	0.00	มากที่สุด
10. ความพึงพอใจโดยรวมต่อโครงการ	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม (ค่าเฉลี่ย)	4.80	0.37	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ครูปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีความพึงพอใจต่อกระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.80$, $\sigma=0.37$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=5.00$ และ $\sigma=0.00$) สูงที่สุด 6 รายการ คือ ความเหมาะสมของกระบวนการชี้แนะและพี่เลี้ยงในการพัฒนาครู การมีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) การได้รับความรู้และเทคนิคใหม่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสนับสนุนจากผู้ชี้แนะและพี่เลี้ยง การสนับสนุนจากผู้บริหารต่อกระบวนการชี้แนะและการมีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และความพึงพอใจโดยรวมต่อโครงการ

สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผล

1. การเก็บข้อมูลพื้นฐานในขั้นก่อนการชี้แนะ สรุปได้ว่า ทางโรงเรียนต้องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐานของนักเรียนชั้นอนุบาล โดยผู้บริหารโรงเรียนและครูปฐมวัยมีความสนใจในการใช้ AI เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ครูปฐมวัยจึงสนใจที่จะใช้นิทาน AI เป็นนวัตกรรมในการพัฒนา EF และผู้บริหารต้องการให้ครูทุกคนในโรงเรียนได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการใช้ AI เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ผู้วิจัยจึงวางแผนร่วมกับโรงเรียนเพื่อจะจัดอบรมการสร้างนิทาน AI เป็นเวลา 8 ชั่วโมง ให้กับครูทั้งโรงเรียน และเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูปฐมวัย
2. ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูปฐมวัยหลังการพัฒนาอยู่ในระดับสูงมาก ($\mu=4.66$, $\sigma=0.32$) ครอบคลุมการวางแผน การใช้สื่อ การจัดลำดับกิจกรรม และการสรุปบทเรียน
3. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูทำให้นักเรียนมีพัฒนาการ EF กลุ่มทักษะพื้นฐานทุกด้านสูงขึ้นร้อยละ 100 ทั้งด้านทักษะความจำใช้งาน ทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และทักษะการยืดหยุ่นความคิด โดยมีระดับพัฒนาการสัมพัทธ์อยู่ในระดับกลาง ถึงระดับสูงมาก (คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ 33.33 ถึง 100)
4. ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัยอยู่ในระดับสูง (4.29 คะแนน)
5. ความพึงพอใจของครูปฐมวัยที่มีต่อกระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.80$, $\sigma=0.37$)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นที่เลี้ยงร่วมกับ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการทำวิจัย ในชั้นเรียนของครูปฐมวัย ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า ทางโรงเรียนต้องการพัฒนาพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิต ที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐานของนักเรียนชั้นอนุบาล โดยผู้บริหารโรงเรียนและครูปฐมวัยมีความสนใจ ในการใช้ AI เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ครูปฐมวัยจึงสนใจที่จะใช้นิทาน AI เป็นนวัตกรรมในการพัฒนา EF กลุ่มทักษะพื้นฐาน และผู้บริหารต้องการให้ครูทุกคนในโรงเรียนได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการใช้ AI เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวทำให้ทราบว่า ทั้งผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก ต่างก็มีความมุ่งมั่นที่จะแก้ปัญหาพฤติกรรมนักเรียน และต้องการพัฒนานักเรียนโดยใช้นวัตกรรม ที่ทันสมัย และในส่วนของผู้บริหารเองก็มีความรู้ความสามารถในการใช้ AI สามารถที่จะชี้แนะและเป็นที่เลี้ยง ให้กับครูปฐมวัยได้ สอดคล้องกับแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. 2566-2570 ที่กล่าวว่าทุกสถาบันการศึกษาจำเป็นต้องดึงศักยภาพของบุคลากรที่มีอยู่มาใช้อย่างเต็มที่ เพื่อออกแบบ และจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ที่ได้ประสิทธิภาพเท่ากับหรือมากกว่าเดิม (สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565) จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้วางแผน ร่วมกับโรงเรียน เพื่อจัดอบรมการสร้างนิทาน AI เป็นเวลา 8 ชั่วโมง ให้กับครูปฐมวัยและครูทุกคน ในโรงเรียนตามความต้องการของครูและโรงเรียน และเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะสมอง เพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับ ครูปฐมวัย ทำให้ครูปฐมวัยมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการทำวิจัยในชั้นเรียน กระบวนการชี้แนะและเป็นที่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จึงเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่ง ในการพัฒนาความสามารถของครูในการใช้นวัตกรรมเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็ก ระดับอนุบาล เพราะ การชี้แนะและเป็นที่เลี้ยงมีจุดเด่นคือ การดำเนินการชี้แนะและการเป็นที่เลี้ยง ผ่านด้วยการให้คำแนะนำ การสังเกตการสอนและการให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างเป็นกัลยาณมิตรในลักษณะ ของการสอนไปพร้อมกับการทำงาน เสริมด้วยการให้กำลังใจ การจูงใจ การเสริมพลังอำนาจ ซึ่งเป็นกระบวนการ ที่ช่วยกันค้นหาพลังในตัวครูเพื่อการพัฒนาวิชาชีพอย่างมีความสุข (วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา, 2561) ส่วนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าช่วยให้ครูเกิดการพัฒนาตนเอง ที่สะท้อนการพัฒนาสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ในประเด็นหลักของการจัดการเรียนรู้ คือ 1) การวางแผน และออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 3) การประเมินผลการเรียนรู้ (เหตุ้ย อนุสรราชกิจ และวารลณี ถนอมชาติ, 2562)

2. การศึกษาความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัยโดยภาพรวม อยู่ในระดับสูงมาก ($\mu = 4.66$, $\sigma = 0.32$) และความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง (4.29 คะแนน) แสดงให้เห็นได้ว่า กระบวนการชี้แนะและเป็นที่เลี้ยง ร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาความสามารถ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งเป็นผลจากกระบวนการพัฒนาและการดำเนินงาน อย่างมีระบบ กล่าวคือ กระบวนการชี้แนะและเป็นที่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาผสมผสานกัน มีการส่งเสริมการแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด การเข้าร่วมการอภิปราย การเข้าร่วม การอบรม และการทบทวนแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ช่วยให้สามารถติดตามข้อมูลงานวิจัย มีการแบ่งปันความรู้ ที่ช่วยให้ครูสามารถพัฒนาแนวปฏิบัติของตนได้อย่างต่อเนื่อง โดยคณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ในการชี้แนะ

และการเป็นพี่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ รวมทั้งรูปแบบการให้การชี้แนะระบบออนไลน์อย่างต่อเนื่องเพื่อชี้แนะ นิเทศ ติดตามและแลกเปลี่ยนทั้งด้านเทคนิค ด้านวิชาการ ด้านทักษะและการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้และการทำวิจัยในชั้นเรียนร่วมกับครูปฐมวัยและผู้บริหารโรงเรียน จึงช่วยพัฒนาครูได้ สอดคล้องกับที่ Costa & Garmston (2002) ได้อธิบายถึง การสอนงานเน้นผลงาน (task focused coaching & mentoring) ที่เสนอแนะการสอนงาน 3 วิธีการ ได้แก่ 1) การสอนงานเชิงเทคนิค (technical coaching & mentoring) เป้าหมายเพื่อช่วยให้ผู้รับการสอนงานสามารถนำความรู้ทักษะหรือนวัตกรรมที่ได้รับการอบรมไปปรับใช้อย่างผสมผสานเข้ากับการทำงานปกติ 2) การสอนงานทางวิชาการ (collegial coaching & mentoring) เป้าหมายเพื่อช่วยให้ผู้รับการสอนงานได้พัฒนาการสอนในจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นหรือการพัฒนารูปแบบการทำงานเฉพาะของตนเอง และ 3) การสอนงานเพื่อแก้ปัญหา (challenge coaching & mentoring) เป้าหมายเพื่อช่วยให้ผู้รับการสอนงานได้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานของตนเอง และการพัฒนาโดยการสอนงานแบบนี้เลี้ยงเป็นหลักการแนวคิดที่มีโครงสร้าง มีกระบวนการในการปฏิบัติที่ครูจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาโดยองค์รวม ซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาตลอดชีวิต เพราะเมื่อผู้รับการพัฒนาศึกษาสามารถที่จะนำศักยภาพของตนออกมาใช้ให้ถึงขีดสูงสุดได้แล้ว ผู้เรียนก็จะประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต (ธรรณศฤงคาร อินทนาม, 2565) สอดคล้องกับ Owen et al. (1993) ที่กล่าวว่า การชี้แนะเป็นกระบวนการของบุคคลที่เรียกว่า (coach) สร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่ช่วยให้เขาเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ผู้ชี้แนะช่วยให้บุคคลได้บรรลุเป้าหมายการทำงานในระดับสูงขั้นกระบวนการนี้เป็นการสร้างให้ซึ่งบุคคลมีความภูมิใจในตนเอง นอกจากนี้การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นกระบวนการที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ทำให้การจัดการเรียนการสอนของครูพัฒนาเพื่อให้เกิดผลต่อผู้เรียน มีงานวิจัยในต่างประเทศพบว่า PLC มีคุณค่าและมีความสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบร่วมมือ และเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม (สุวิมล ว่องวานิช, 2561) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศร เนาวนนท์ และคนอื่น ๆ (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนขนาดเล็กระดับประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่ากระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงสำหรับพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนขนาดเล็กระดับประถมศึกษาที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.20-4.80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี จันทร์ดิษฐ์, อรุสา พรหมทา และสมบัติ ฤทธิเดช (2562) ที่พบว่า ผลจากการพัฒนาโดยใช้กระบวนการ PLC ส่งผลให้ครูผู้ร่วมวิจัยมีความเข้าใจในหลักการ รูปแบบ ขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัย และสามารถทำได้ดี มีความมั่นใจในตนเองที่จะพัฒนาเพื่อเพิ่มความมั่นใจในตนเองเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนควบคู่กับการทำงานปกติ ครูผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน เข้าใจกระบวนการในการทำวิจัยในชั้นเรียนจนสามารถดำเนินการวิจัยในทุกขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง จากเหตุผลที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่ากระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ช่วยพัฒนาครูปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีความสามารถในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้และการทำวิจัยในชั้นเรียน

3. การศึกษาผลการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ของครูปฐมวัย เป็นผลการศึกษาจากการทำวิจัยในชั้นเรียนเรื่อง การพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐานของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านชายทะเลโคกขามมิตรภาพที่ 95 ที่ได้รับการจัดการกิจกรรมการเล่นตามด้วยนิทาน AI พบว่า นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีคะแนนพัฒนาทักษะสมอง

เพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐานสูงขึ้น เด็กมีทักษะความจำที่นำมาใช้ ทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และทักษะการยืดหยุ่นความคิด สูงขึ้นร้อยละ 100 ทุกด้าน และมีระดับพัฒนาการสัมพัทธ์อยู่ในระดับกลางถึงสูงมาก อาจเนื่องมาจากครูปฐมวัยมีความสามารถในการจัดประสบการณ์จากการเข้าร่วมโครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังเหตุผลที่กล่าวมาแล้ว และการที่เด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐานสูงขึ้น เป็นเพราะการออกแบบกิจกรรมของครูที่让孩子ได้ฟังนิทาน และมีกิจกรรมหลังจากฟังนิทานโดยให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติหรือเล่นบทบาทสมมติสอดคล้องกับเนื้อหา นิทานที่ฟัง โดยเริ่มกิจกรรมด้วยการทำข้อตกลงร่วมกันว่าในขณะที่ฟังนิทานต้องตั้งใจเพราะครูจะถามนักเรียน และจะให้ให้นักเรียนทำกิจกรรมต่อจากการฟังนิทาน โดยนักเรียนต้องจำเนื้อหาที่ฟังได้ จึงจะทำกิจกรรมได้อย่างสนุกสนาน สิ่งที่สำคัญในการจัดกิจกรรมครั้งนี้ คือ เนื้อหานิทาน AI ที่ครูสร้างขึ้น ช่วยส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐาน ด้านทักษะความจำที่นำมาใช้ ทักษะการยั้งคิดไตร่ตรอง และทักษะการยืดหยุ่นความคิด จากการฟังนิทานที่มีเนื้อหาส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐาน และการออกแบบกิจกรรมให้เด็กได้เล่น และลงมือปฏิบัติกิจกรรม จึงทำให้เด็กมีทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐาน สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของฉัตรวิไล สุรินทร์ขุมพู่ (2565) ที่ศึกษาผลการใช้นิทานเพื่อพัฒนา EF (Executive Function) กลุ่มทักษะพื้นฐานของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นนักเรียนในระดับชั้นอนุบาลในโรงเรียนเทศบาล 4 บ้านภูบ่อบิด ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาทักษะ EF (Executive Function) กลุ่มทักษะพื้นฐานของเด็กปฐมวัย ซึ่งได้แก่ด้าน ทักษะความจำที่นำมาใช้งาน (Working Memory) ทักษะการยับยั้งชั่งใจ-คิดไตร่ตรอง (Inhibitory Control) และทักษะการยืดหยุ่นความคิด (Shift Cognitive Flexibility) หลังการทำกิจกรรมสูงกว่าก่อนทำกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมโดยใช้นิทานเป็นกิจกรรมหนึ่ง ที่ช่วยส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (EF) กลุ่มทักษะพื้นฐาน

4. ความพึงพอใจของครูปฐมวัยที่มีต่อการพัฒนาครูปฐมวัย โดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.80$, $\sigma = 0.37$) เนื่องจากกระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (coaching and mentoring) ร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้ครูปฐมวัยสามารถพัฒนาตนเองได้เป็นอย่างดี จากการที่ครูปฐมวัยมีความต้องการในการพัฒนา ที่ตรงกับความต้องการและปัญหาที่เกิดขึ้นกับครูปฐมวัยและนักเรียนในโรงเรียน อีกทั้งกระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงเป็นกระบวนการนิเทศเน้นการพัฒนาครูปฐมวัยให้เกิดการเรียนรู้ ตั้งแต่กระบวนการ การอบรมการสร้างนิทาน AI สู่การฝึกฝนการสร้างนิทาน AI ในการปฏิบัติจริง ส่งผลให้ครูปฐมวัยเกิดทักษะความชำนาญในการสร้างนิทาน AI ควบคู่กับการได้รับการนิเทศแบบกัลยาณมิตรในการกำกับ ติดตาม ให้ความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับแผนการดำเนินกิจกรรม ควบคู่กับกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ด้วยแล้ว ยังทำให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนถูกต้องในการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังมีการกำกับติดตามผลการทำงานอย่างใกล้ชิด และให้ข้อมูลป้อนกลับครูปฐมวัยทันทีหากเกิดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน จึงส่งผลให้ครูปฐมวัยเกิดประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมมากขึ้น อีกด้วย ดังนั้นจะเห็นได้ว่า เมื่อใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาผสมผสานกัน ทำให้ครูปฐมวัยได้สร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน มีการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ และมีความมั่นใจในการสอนมากขึ้น มีความกระตือรือร้น ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง และกล้าแสดงความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์ รวมถึงการเลือกใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งการนิเทศแบบกัลยาณมิตรจะทำให้เข้าใจศักยภาพของครูปฐมวัยได้ดียิ่งขึ้น ทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ เนื่องจากครูปฐมวัยมีความมั่นใจในบทบาทการสอน ได้รับแรงบันดาลใจจากการทำงานจากเพื่อนร่วมงานจากผู้เชี่ยวชาญ และสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วยครูปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 และระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 และคณะผู้วิจัย ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างครูปฐมวัยกับสมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แข็งแกร่งยิ่งขึ้น โดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมกันพัฒนาการจัดการเรียนการสอน มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และมีการสะท้อนคิดวิธีการจัดการเรียนรู้ของตนเอง จึงทำให้เกิดความพึงพอใจของครูปฐมวัยที่มีต่อการพัฒนาครูปฐมวัยอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ วัชรา เลาเรียนดี (2556) ได้กล่าวถึงลักษณะของรูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูปฐมวัยว่า การพัฒนาวิชาชีพครูปฐมวัยจะต้องมีผู้อำนวยการและเพื่อนครูปฐมวัยคอยสนับสนุนให้ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาชีพครูปฐมวัย ต้องพัฒนาขณะทำงานอย่างต่อเนื่อง มีการอภิปราย มีการสนับสนุน ส่งเสริมการพัฒนาโดยใช้กระบวนการต่าง ๆ เช่น การโค้ชเพื่อนครูปฐมวัย การศึกษาเป็นกลุ่มย่อย และการจัดการเรียนการสอนด้วยการปฏิบัติจริง ตรงกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) และสมพร บัวกล้าธนกิจ (2562) ที่กล่าวว่า การพัฒนาครูใหม่หรือครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อย ด้วยกระบวนการการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะสามารถช่วยให้ครูปฐมวัยพัฒนาตนเองได้อย่างก้าวกระโดด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานที่จะนำผลการวิจัยหรือกระบวนการวิจัยไปใช้เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้และการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ควรนำไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน

2. ผลการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นที่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเกิดผลการพัฒนาของผู้เรียนในระดับสูงมาก สามารถนำไปปรับใช้ในการพัฒนาครูเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนและบุคลากรไม่มาก สามารถบริหารและพัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยเชิงสถิติเกี่ยวกับปัจจัยการพัฒนาการบริหารจัดการการพัฒนาครู โดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นที่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อเป้าหมายของการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้มีการพัฒนาแนวทางการบริหารที่มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายในหลายมิติ

2. ควรศึกษาผลการพัฒนาครูในสถานศึกษาตามกระบวนการกระบวนการชี้แนะและการเป็นที่เลี้ยงร่วมกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้วยการสร้างระบบที่เลี้ยงในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ เพื่อตรวจสอบว่าผลการพัฒนาครูในบริบทของขนาดของสถานศึกษามีประสิทธิภาพต่างกันหรือไม่ อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- ฉัตรวิไล สุรินทร์ชมพู. (2565). ผลการใช้นิทานเพื่อพัฒนา EF (Executive Function) ของเด็กปฐมวัย กลุ่มทักษะพื้นฐาน. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและวัฒนธรรมองค์การ*, 14(1), 89-108.
- ธรรม์ศฤง อื่นนาม. (2565). *การพัฒนากระบวนการสอนงานแบบที่เลี้ยง ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างและใช้สื่อดิจิทัล สำหรับนักศึกษาศึกษาปฏิบัติการวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ*. (วิทยานิพนธ์การศึกษาศุขภูมิบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รักศักดิ์ เลิศคงคาพิทย์, กิตติศักดิ์ เกิดโต, ปฐมพงษ์ อยู่จำนงค์, ธนโชค จันทร์สูง และอุบลวรรณ สายทอง. (2565). ผลการศึกษาการใช้กระบวนการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาโดยใช้ระบบที่เลี้ยง Coaching and Mentoring สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาเขต 2 จังหวัดอุดรธานี. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 2(6), 59-76. เข้าถึงได้จาก <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.135>.
- วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา. (2561). *การชี้แนะและการเป็นที่เลี้ยง (Coaching and Mentoring)*. เข้าถึงได้จาก <https://www.truelookpanya.com/dhamma/content/66324>.
- วิชา เล่าเรียนดี. (2556). *ศาสตร์การนิเทศการสอน และการโค้ช การพัฒนาวิชาชีพ : ทฤษฎีกลยุทธสู่การปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริชัย กาญจนาวาสี. (2556). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันรักลูก เลิร์นนิ่ง กรุ๊ป. (2568). *คู่มือ ครู EF การพัฒนาทักษะสมอง EF - Executive Functions ในเด็กปฐมวัย*. เข้าถึงได้จาก <https://www.rlg-ef.com/ebook-proj-bp/CHAP1.html>.
- สมพร บัวกล้าธนกิจ. (2562). ทักษะครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูปฐมวัยผู้สอนในโรงเรียนที่สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. *วิจัยและประเมินผลอุบลราชธานี*, 8(1), 50-59.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). *แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. 2566-2570*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). *รายงานนโยบายและสภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สุภาวดี จันทร์ดิษฐ์, อรุสา พรหมทา และสมบัติ ฤทธิเดช. (2562). การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้กระบวนการ PLC โรงเรียนบ้านดงมัน อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 6(2), 111-128.
- สุภาวดี หาญเมธี. (2561). *คู่มือพัฒนาทักษะสมอง EF Executive Functions สำหรับครูปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2561). การส่งเสริมกระบวนการ PLC ให้มีประสิทธิภาพ. ใน *การประชุมทางวิชาการของคุรุสภาประจำปี 2561 เรื่อง “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: พลังครูขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาไทย”* (น. 26-40). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

- หฤทัย อนุสรราชกิจ และวราลี ถนอมชาติ. (2562). การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในจังหวัดจันทบุรี. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์*, 9(2), 1–11. เข้าถึงได้จาก <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/var/article/view/213453>.
- อดิสร เนาวนนท์, ลลิตา ธงภักดี, ปิยฉัตร เทพหัสดิน ณ อยุธยา, วริศรา ยางกลาง, อรสิริ วิมลธรรม และ จตุพล ภูละกอ. (2565). การพัฒนากระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนขนาดเล็กระดับประถมศึกษา. *วารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคม*, 16(2), 135–146.
- Costa, A. L., & Garmston, R. J. (2002). *Cognitive coaching: A foundation for renaissance schools*. (2nd ed.). MA: Christopher–Gordon Publishers.
- DuFour, R., DuFour, R., & Eaker, R. (2016). *Learning by doing*. (3rd ed.). US: Solution Tree.
- Fisher, D., & Wood, J. (2012). *Strategies for Developing Higher-order Thinking Skills*. Huntington Beach, CA: Shell Education.
- International Early Childhood Inclusion Institute. (2023). *Proceedings of the 23rd Annual International Early Childhood Inclusion Institute*. Chapel Hill, NC: FPG Child Development Institute.
- Kemmis, S., & McTaggart, R. (2014). *The action research planner*. NY: Springer Publishing.
- Knight, J. (2007). *Instructional coaching: A partnership approach to improving instruction*. CA: Corwin Press.
- Knowles, M. S., Holton, E. F., & Swanson, R. A. (2015). *The adult learner*. (8th ed.). UK: Routledge.
- Luckin, R., Holmes, W., Griffiths, M., & Forcier, L. B. (2016). *Intelligence Unleashed: An argument for AI in Education*. London: Pearson.
- Mink, O. G., Owen, K. Q., & Mink, B. P. (1993). *Developing high-performance people: The art of coaching*. Boston: Addison-Wesley.
- Nelson, R. (2008). *The Nelson Data, Information, Knowledge and Wisdom (DIKW)*. US: Ramona Nelson Consulting.
- UNESCO. (2022). *Reimagining our futures together: A new social contract for education*. Paris: UNESCO.
- UNICEF. (2019). *A world ready to learn: Prioritizing quality early childhood education*. United Nations Children's Fund (UNICEF). Retrieved from <https://www.unicef.org/reports/a-world-ready-to-learn-2019>
- Whitebread, D. (2012). *Developmental psychology and early childhood education*. London: Sage Publications.
- Zachary, L. J. (2012). *The mentor's guide: Facilitating effective learning relationships*. (2nd ed.). California: Jossey-Bass.